

A Concilio Tridentino cognationis spiritualis impedimentum ad hos casus contractum fuit:

Impedimentum cognationis spiritualis non contrahunt

Pater et mater non contrahunt impedimentum cognationis spiritualis

Nempe, prohibitum est Matrimonium sub nullitatis poena: inter paternos, baptizatum aut confirmatum, et baptizati aut confirmati patrem ac matrem; inter baptizantem aut confirmantem et baptizati aut confirmati patrem et matrem.

Patrini inter se, nec baptizantes cum patris.

Quando propriam sobolem baptizant in necessitate, et quando ex ignorantia cum ea munus patris exercent.

De cognatione naturali.

Cognatio naturalis vel consanguinitas definitur

Propinquitatis varios producit effectus

Attinentia si sit ab utroque communi parente

Attinentia si sit ab solo communi patre ob diversam matrem

Attinentia si sit ab sola communi matre ob diversum patrem

Attinentia si proveniat ex maribus

Attinentia si proveniat ex feminis

Stipes

Linea

Linea recta ascendentalis

Propinquitatis, vel attinentiae personarum ex eodem stipite, carnali propagatione descendentali, quae per lineas diffunditur, gradibusque dimetitur.

Circa haereditates, successiones, iura ecclesiastica, iura civilia, et nuptias.

Facit fratres germanos.

Facit consanguineos.

Fratres uterinos facit.

Facit agnatos.

Facit cognatos.

Est persona, a qua ceterae, de quarum cognatione quaeritur, generatione procedunt.

Est series personarum, quae ab eodem stipite generatione descendunt.

Complectitur patrem, avum, proavum, et abavum.

Complectitur filium, nepotem, pronepotem, et abnepotem.

Ut linea duorum patrum aut duorum nepotum.

Ut linea fratris ex uno latere, et nepotis ex alio.

Aequalibus gradibus a communi stipite distare, patet.

Unum magis, et alium minus distat.

Distantia unius personae ab altera in eadem linea, sive scala consanguinitatis, quae generationem habet tamquam mensurae unitatem.

Scilicet in determinando consanguinitatis stipite, in assignandis lineis, et in computandis gradibus lineae rectae ascendentalis et descendentalis.

Quot sunt generationes in linea recta, tot sunt gradus.

In linea recta, quot sunt personae, dempto stipite, tot sunt gradus.

Nam Ius Canonicum ita suam regulam explicat: quot sunt personae in uno latere a stipite ad aequalem, vel remotiorem, dempto stipite, tot sunt gradus. Ius Civile regulam suam firmat, quot sunt generationes in linea transversali, tot sunt gradus.

Hoc enim Matrimonium talem ingerit confusionem, quae rationi omnino repugnat; eadem filia et uxor, idem pater et maritus, pater superior et aequalis, filia aequalis et subdita; natura et inditus hominis sensus ab his abhorret nuptiis; historiae gentium testantur quod hae nuptiae turpes et nefandae habitae sunt; consensus universalis universalem causam habet quae in iure naturali invenitur.

Quia dictat lex pudoris, id suadet bonum fami-

Linea recta descendentalis

Linea transversa sive collateralis aut obliqua aequalis est

Linea transversa inaequalis est

In linea transversali aequali, illos de quorum cognatione quaeritur

In linea transversali inaequali illos de quorum cognatione quaeritur

Gradus est

Ius Canonicum et Civile in iisdem omnino colliguntur

Ius Civile regulam computationis ita exhibet:

Ius Canonicum regulam computationis tradit:

In computatione lineae transversalis, Ius Civile a iure Canonico multum differt.

Iure naturae Matrimonium absolute interdicatur inter ascendentes et descendentes saltem in primo gradu.

Inter fratres et sorores verius est

Matrimonium iure naturae adhuc prohiberi:

Prohibitio inter fratres et sorores, quoad Matrimonium, iure naturale in absoluta necessitate cessare debet,

Iure gentium et positivo ad remotiores gradus protracta est Matrimonii inter agnatos et cognatos interdictio,

In linea recta

In linea transversa

In linea transversa inaequali

liae, ne convictus quotidianus foedus conglutinet affectus.

Ut patet in filiis Adam in quibus non fuit prohibitio iuris naturae de Matrimonio contrahendo.

Ut evitarentur offensae pudoris ex coniunctorum familiaritate timendae; ut per Matrimonium sancti diffunderentur piarum feminarum mores; ut ex sanguine mixto texeretur alterius ex gentibus una propago.

Inter descendentes et ascendentes Matrimonium prohibitum est in infinitum.

Matrimonium inter collaterales est prohibitum usque ad quartum gradum inclusive.

Quoto gradu remotior distat a stipite, eodem contrahentes distant inter se.

De Affinitate.

Affinitas dicitur

Propinquitatis vel attinentiae personarum ex sexuum coniunctione perfecta, sive in Matrimonio, sive extra Matrimonium proveniens.

Sunt affines

Consanguinei uxoris viro, et viri consanguinei uxori.

Vir et uxor proprie inter se affines non sunt,

Sed sunt affinitatis principium, et quasi stipitem exhibent.

Ob affinitatem prohibitum est Matrimonium

Inter mulierem cognitam et consanguineos viro, et inter virum et consanguineos mulieris.

Regula affinitatis

Qua in linea et quoto gradu quis est consanguineus viro, eadem linea et gradu est affinis eius uxori; et vice versa: Qua in linea, et quoto gradu quis est consanguineus uxori, eadem linea et gradu est affinis eius viro.

Consanguinei viri et uxoris inter se affines non sunt

Quia affinitas non parit affinitatem.

In linea recta ascendentium et descendentium Matrimonii prohibitio est perpetua; in linea transversa, usque ad quartum gradum inclusive, in coniunctione legitima: nam si affinitas ex coniunctione illicita procedit, prohibitio extenditur ad secundum gradum inclusive.

Inter affines Matrimonium interdictur

De Publica Honestate.

Propinquitatis, sive attinentiae personarum ex solis sponsalibus de futuro, vel etiam ex Matrimonio tantum rato proveniens.

Impedimentum publicae honestatis est

Nam ut pudori et aequitati repugnare visum est, quempiam consanguineam illius mulieris ducere, quam cognoverat; sic honestati et iustitiae repugnare videtur, quempiam consanguineam mulieris ducere, cui fidem per sponsalia de futuro, vel de praesenti inviolabilem dedit.

Publica honestas a iure civili quasi affinitas nuncupatur,

Si oriatur ex sponsalibus de futuro comprehendit tantum primum gradum, intelligitur valide sponsalibus contractis; ex Matrimonio rato extenditur usque ad quartum gradum inclusive, ut definivit S. Pius V. qui declaravit Concilii Tridentini decretum in sponsalibus tantum de futuro habere locum, et ad sponsalia de praesenti non extendi; mandat ut extendatur publicae honestatis impedimentum ex rato Matrimonio proveniens usque ad quartum gradum inclusive, ita in sponsalibus.

Publicae honestatis impedimentum iure novissimo, viget ita ut

Probatur a decisione S. C. 6 Iulii 1668, et ab Alexandro VII confirmata. Nam cum impedimentum iam sit ortum, non potest amplius humano facto, aut desponsatorum voluntate, aut etiam ordinaria iudicis auctoritate auferri.

Sponsalibus dissolutis per mortem alterutrius desponsati aut per mutuum consensum, aut per aliam iustam causam, adhuc subsistit.

Nam S. Pius V. declaravit in Matrimonio observandum esse ius antiquum, at ex iure antiquo ex Matrimonio nullo oriebatur publicae honestatis impedimentum.

Ex Matrimonio invalido oritur publicae honestatis impedimentum.

Actus qui vulgo audit matrimonium civile, non parit impedimentum iustitiae et publicae honestatis.

Probatur ex S. C. C. qua trium Consultorum votis exquisitis, et audito discursu Rm̄i P. D. Secretarii, atque omnibus cribratis diligenterque perpensis, in plenariis S. C. comitiis 12 Martii 1879, S. C. respondit: *Negative: et consulendum Sanctissimo, ut id declarare et statuere dignetur.* Et S. C. resolutionem approbavit et confirmavit 17 eiusdem mensis ac iussit fieri decretum.

De impedimento Criminis.

Crimen producens impedimentum

Est duplex, nimirum: *adulterium et homicidium.*

Impedimentum Criminis tripliciter potest contingere:

Nimirum: vel est solum adulterium, vel solum homicidium, vel adulterium et homicidium simul.

Ex solo adulterio a partibus commisso, quae veri Matrimonii existentiam non ignorabant, criminis impedimentum oritur

Si adulteri, primo vivente coniuge, inter se Matrimonium attentaverint, vel de contrahendo Matrimonio post mortem coniugis sibi veram dederint fidem.

Ex solo homicidio commisso in complice coniuge oritur criminis impedimentum.

Nam non potest quis illam habere in uxorem cuius maritum occidit machinatione ipsius mulieris.

Ex adulterio et homicidio simul, oritur criminis impedimentum

Si adulter vel adultera in vitam coniugis innocentis cum intentione contrahendi Matrimonium cum ipso complice ita conspiraverit, ut per suas insidias illius mors sequatur.

De Impedimento Vis.

Vis hic significat externam coactionem: definitur:

Alicuius externae causae impetus, qui propulsari non potest.

Vis proprie non cadit in actibus

Quia mens a causa externa absolute cogi nequit

ad hoc vel illud volendum; ideo non potest habere locum in interno Matrimonii consensu.

Ut in accessu ad Matrimonium, et in manifestatione consensus. Verum quoties id fiat, in Matrimonium influit, non prout continet vim, quae consensus substantiam non attingit, sed prout gignit metum.

eliciti internis qui mente perficiuntur

Vis potest incuti in actibus imperatis, externis qui externo sensuum ministerio perficiuntur

De Impedimento Metus.

Praesentis, vel futuri periculi causa mentis trepidatio, qua quis impellitur ad agendum quod nolle.

Metus definitur

Quia Matrimonium plena debet securitate gaudere, ne quis per timorem dicat sibi placere quod odit, et sequatur exitus, qui de invitis solet nuptiis provenire. Minor metus satis est ad irritandum Matrimonium quam in ceteris contractibus, propter coniunctionem Christi cum Ecclesia quod significat, et propter maximam voluntatis libertatem quae in Matrimonio desideratur.

Matrimonium liberum esse debet, ita ut si metu ineatur, ipso iure nullum et irritum est,

Debet esse *gravis*, iniuste incussus, et ad finem obtinendi Matrimonium.

Ut ratione metus nullum fiat Matrimonium, hae conditiones concurrere debent.

Quod iudex ex personarum et facti circumstantiis iudicare debet, an metus talis sit, ut in contrahendo Matrimonio liberum consensum impedierit vel non; quod Matrimonium nullum causa metus, per novum liberum consensum, aut per spontaneam sponsorum cohabitationem firmetur.

Duo notanda sunt circa nullitatem Matrimonii ob metum,

Quia necesse est iterum contrahere coram paroco et testibus iusta formam praescriptam. Ratio est quia omnis forma et solemnitas quae intervenire debet in actu ut valeat, debet intervenire in ratificatione.

Post Tridentinum Matrimonium metu gravi contractum non validatur etiam purgato metu per cohabitationem et per copulam carnalem,

De Raptu.

Violenta mulieris abductio a sua, vel parentum potestate ad effectum cum ea contrahendi Matrimonium. Cum violentia infertur feminae repugnanti.

Raptus est

Raptus violentiae

Raptus *seductionis* Cum invitis parentibus femina consentiens abducitur.

Raptus violentiae impedimentum affert dirimens Matrimonium inter raptorem et raptam, quam diu ipsa in potestate raptoris manet. Nam praesumptione iuris et de iure, femina non censetur libera in suo consensu: sed magis metu ex potentia viri, quam voluntate sua in Matrimonio consentire.

Si rapta a raptore separetur, ac in loco tuto et libero raptorem consentiat habere in virum, nullum est amplius impedimentum. Quia dicta praesumptio ex ipsa ratione et ex Tridentini definitione omnino cessat.

Non videtur adesse impedimentum raptus Si foemina consentiat, aut etiam sollicitet raptum, eo quod in hoc casu vis et iniuria non irrogatur ei, sed parentibus et familiae.

Non videtur adesse impedimentum raptus Si ante raptum inter raptorem et raptam, habitus sit tractatus de Matrimonio contrahendo, et sponsalia firmata sint legitime absque ulla ea solvendi causa; nam propter haec ius aliquod sponsus consecutus est in sponsam, quam si rapiat invitam a raptu violentiae excusari potest.

Raptus *seductionis* proprie non est raptus, et dirimens impedimentum non affert. Nam libertatem non tollit ad Matrimonium requisitam.

Raptus impedimentum non contrahitur quando femina rapit virum ut ei nubat, Quia in legibus Canonici Iuris mentio tantum fit viri feminam sibi furantis in uxorem.

De impedimento Disparitatis Cultus.

Disparitas Cultus impedimentum praebet Matrimonium dirimens, Quia nimium indecet, ait S. Cyprianus, gentibus prostitui membra Christi.

Dispare cultu Sunt fideles et infideles inter se, quorum illi per sanctum Baptismum membra Christi effecti sunt; dum hi ad Christi corpus non pertinent.

Benedictus XIV definivit nullum esse hoc Matrimonium; id tamen non procedit in Matrimonio catholici cum haeretica. Si fidelis cum infideli Matrimonium contrahat, irritum est omnino:

De impedimento Ordinis.

Quod ex voto vel ex lege ecclesiastica est constitutum, ut Clerici possent liberius divinis vacare. Ordo sacer impedimentum affert

Quia privilegium est soli professioni Religiosae concessum. Ordo, Matrimonium antea contractum non dirimit,

De impedimento Ligaminis.

Quia in nova Lege sola monogamia probata est. Ligamen praebet impedimentum

Certissime requiruntur probationes de morte alterius coniugis, quae si quod dubium relinquere videntur, neque Parochus, neque Episcopus potest novum Matrimonium permittere; sed hoc casu ad S. C. recurrendum est, eique factae probationes exhibendae ut ex Pontificis auctoritate declaret, an de alterius coniugis morte satis constet, necne. Si agatur de viduis novo sociandis conubio

De impedimento Impotentiae.

Ex aetate vel ex habitu corporis. Impotentia provenit

Qui pubertatem nondum excesserunt, quae advenit post annum duodecimum in feminis, et decimum quartum in maribus, nisi malitia suppleat aetatem. Ob aetatem ad Matrimonium ineundum incapaces sunt

Qui natura val morbo liberis operam dare nequeunt. Ob habitum corporis ad Matrimonium ineundum incapaces sunt

Quia impotentia ad generandum, opponitur fini intrinseco Matrimonii, ad cuius essentiam potentia saltem ad actum coniugalem complendum spectat. Impotentia praebet impedimentum,

Impotentia triplex esse potest, nimirum:

Impotentia absoluta

Impotentia respectiva dicitur

Ad cognoscendum quandonam impotentiae impedimentum contrahatur, regulas has praefigimus:

Impotentia in sensu primae regulae debet esse certa.

Ad dubia solvenda an impotentia sit perpetua vel temporalis, an praecesserit Matrimonium vel supervenerit,

In dubio an impotentia praecesserit vel supervenerit,

Impotentia accidentalitatis et extrinseca

In dubio an impotentia sit perpetua vel temporalis

Observatis conditionibus a iure praescriptis circa nullitatem Matrimonii ratione impotentiae perpetuae,

Perpetua, temporalis, Matrimonium antecedens, subsequens, absoluta, respectiva.

Dicitur ea, quae reddit virum impotentem ad omnes mulieres, mulierem ad omnes viros.

Ea quae reddit impotentem virum ad determinatam mulierem et mulier ad determinatum virum.

Impotentia perpetua et antecedens impedimentum dirimens affert, quoad omnes si est absoluta, quoad coniugem si est relativa; si est temporalis, antecedens non affert impedimentum dirimens; si impotentia est subsequens Matrimonium non dirimit.

Alias standum est pro Matrimonii validitate.

Valde praesumptiones prosunt; quia si est certa evidentibus signis vel legitimis documentis est probata.

Praesumitur praecessisse; si est naturalis et intrinseca; quia quae a natura sunt semper adfuisse censentur.

Praesumitur supervenisse Matrimonio, maxime cum reclamatio contra eam post multum temporis a contracto Matrimonio proponitur.

Recurritur ad triennale experimentum, coniugibus triennium conceditur, quo simul vivant et coniugum officiis fungantur; eo lapso ac Matrimonio non consummato, impotentia praesumitur perpetua.

Sententia nullitatis Matrimonii profertur, coniuges statim separantur, defensor Matrimoniorum appellat ad superiorem iudicem si sententia Matrimonium dissolvat et fit novus processus ad formam constitutionis Benedicti XIV. Si secunda sententia sit primae conformis et utraque nullitatem decernat, novi ineundi Matrimonii facultas conceditur illi coniugi, qui impotens non est, vel utriusque coniugi, si impotentia sit tantum respectiva.

De impedimento Clandestinitatis.

Ob defectum solemnitatis *extrinsecae*.

Ob defectum solemnitatis *intrinsecae*.

In eo consistit, quod antequam Matrimonium contrahatur ter a proprio contrahentium Parocho tribus continuis diebus festivis, in Ecclesia inter Missarum solemnias, publice denunciatur inter quos sit Matrimonium contrahendum, ut quicumque agnoverit inter sponso aliquod esse impedimentum, illud teneatur revelare.

In eo consistit quod Parochus post factas denunciations, vel obtentam ab iisdem iustis et dignis de causis ab Ordinario dispensationem, viro et muliere interrogatis, eorumque mutuo audito consensu, dicat: *Ego coniungo vos in Matrimonium iuxta ritum suae provinciae.*

In eo consistit quod Matrimonio contracto, sponsis, antequam simul cohabitare incipiant benedictionem nuptialem in templo Parochus impartiat, alioquin Matrimonium ob defectum huius solemnitatis illicitum, non irritum est.

Nempe, tribus diebus festivis continuis, ita tamen ut inter unam et aliam, una dies saltem interfluat libera, in unaquaque parochia, in qua sponsi habent domicilium habitationis, aut quasi domicilium, facta ultima denunciatione per diem adhuc est expectandum ut valeant.

De iure communi durat ad quatuor menses, post quod temporis spatium denunciations repetendae sunt; nam si tanto tempore differatur Matrimoni celebratio, verendum est, ne nova sint suborta impedimenta.

Scilicet, si probabilis sit suspicio, posse Matrimonium per quempiam malitiose impediri; si vir et

Matrimonium clandestinum dicitur *improprie*

Matrimonium clandestinum dicitur *proprie*

Solemnitas extrinseca et accidentalitatis Matrimonii

Solemnitas extrinseca et accidentalitatis Matrimonii

Solemnitas Matrimonii extrinseca et accidentalitatis

Denunciations praescriptae a Tridentino quae appellantur *ban-na*, formaliter sunt faciendae ut impedimenta detegantur.

Effectus denunciationum

Ordinarius super Matrimonii denunciationibus